

Projekt Småsyskon

- fokus på tidiga tecken på autism

Emilia Thorup

Leg. psykolog/doktorand

emilia.thorup@psyk.uu.se

KIND

KAROLINSKA INSTITUTET
CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL
DISORDERS

Uppsala **C**hild
& **B**aby **L**ab

Autism Spektrum Tillstånd (AST)

- Ca 1 % av befolkningen har AST
- AST karakteriseras av:
  - Brister i förmågan till social interaktion och kommunikation
  - Förekomsten av begränsade, repetitiva intressen och beteenden

Syskonstudier

- AST diagnosticeras sällan före tre år
  - vet mindre om den tidiga utvecklingen
- I en familj där ett barn har AST är sannolikheten för att ett yngre helsyskon ska uppfylla diagnoskriterierna ca 20 %

Tidiga tecken

- 50% av föräldrar till barn med AST minns avvikande utveckling under första året, men forskning visar att 'pålitliga' tecken syns tydligt först under det andra levnadsåret:
  - Avvikande social-kommunikativt beteende
    - Mindre intresse för människor
    - Svag respons på namn
    - Mindre delad uppmärksamhet
    - Mindre kommunikativa gester
  - Repetitiva beteenden
    - Fascination för vissa sensoriska intryck
    - Repetitiva handlingar
  - Utvecklingsförsening
    - Inom motorik
    - Inom språk

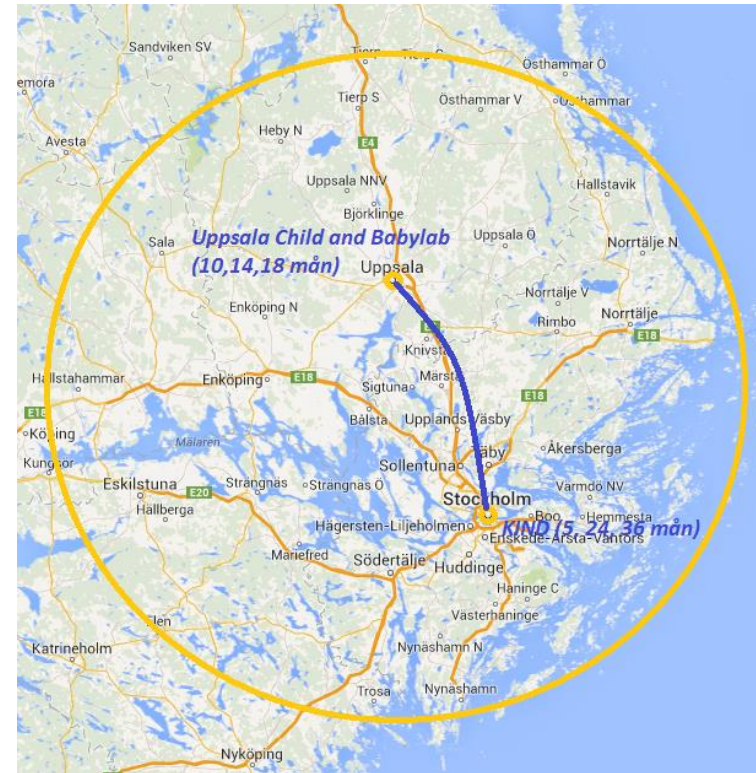
Projekt Småsyskon

Samarbete mellan

KIND

KAROLINSKA INSTITUTET
CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL
DISORDERS

Uppsala **C**hild
& **B**aby **L**ab

Syskon till
Barn med
autism

Syskon till
barn med
ADHD

Kontroll-
grupp

Tidiga undersökningar

5

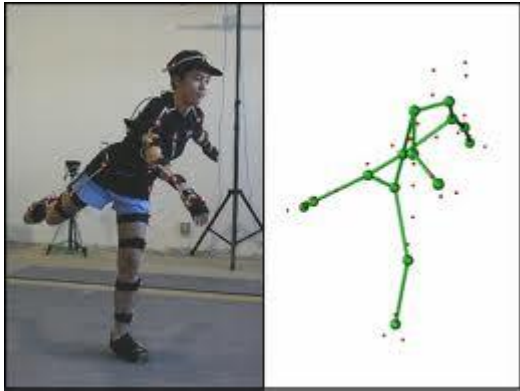
10

14

18

Uppföljning
(24, 36 & 72
månader)

Metoder i Projekt Småsyskon

Ett exempel: Förmåga att följa blick

- Förmåga att följa blick viktig för bl.a. språkutveckling och social interaktion
- En del tyder på att barn med AST följer blick i mindre utsträckning än andra barn
- Live eye tracking

(Thorup et al., 2016)

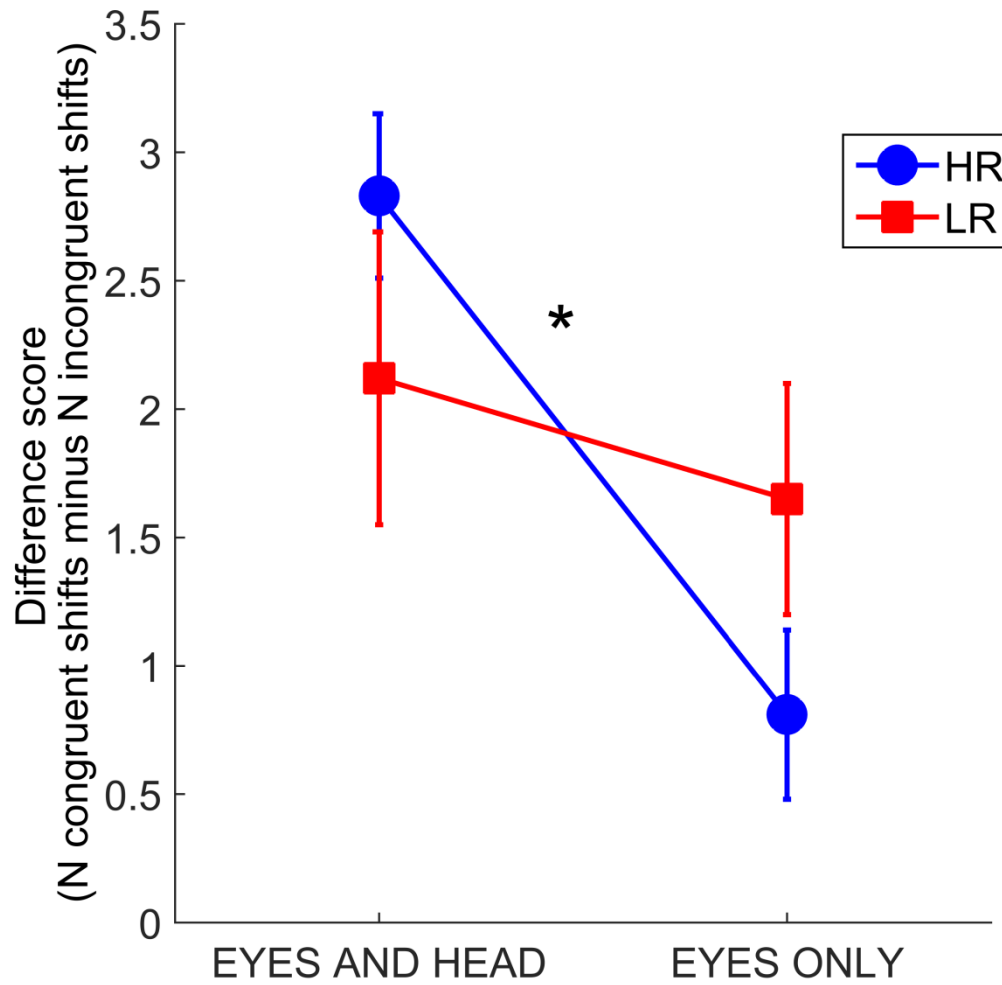

Live eye tracking

Resultat

Tidiga insatser

- Nu möjligt att påbörja insatser tidigare
- Rogers et al., 2014, utvärderade en 12 v lång föräldrabaserad intervention till barn mellan 7 och 15 mån
  - Fann lägre grad av symptom vid 36 mån
- Green et al., 2015, undersökte effekten av en videobaserad intervention till barn mellan 7 och 10 mån
  - Fann ökad uppmärksamhet mot förälder vid avslutad intervention

**Karolinska
Institutet**

KIND

KAROLINSKA INSTITUTET
CENTER OF NEURODEVELOPMENTAL
DISORDERS

**Terje Falck-Ytter
Sven Bölte
Eric Zander
Elodie Cauvet
Joy Hättestrand
Johanna Spak**

The Swedish
National
Committee for
Psychological
Sciences

**KUNGL.
VETENSKAPS-
AKADEMIEN**

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

ESSEA
(Enhancing the Scientific Study of Early Autism)

COST Action BM1004

Tack till

Alla barn och föräldrar som deltar!

- The Bank of Sweden Tercentenary Foundation
- The Swedish Research Council
- Swedish Council for Working Life and Social Research (FORTE)
- The Swedish Research Council FORMAS
- VINNOVA
- Jerringfonden
- Sällskapet Barnavård

**UPPSALA
UNIVERSITET**

Uppsala **C**hild
& **B**aby **L**ab

**Gustaf Gredebäck
Elisabeth Nilsson Jobs
Johan Lundin Kleberg
Pär Nyström
Maria Axnér
Sheila Achermann
Isabelle Enedahl
Karin Brocki
Linn Andersson Konke**

EU-AIMS
Autism Research in Europe

